

Notitie – Vislood als zwerfafval

Vislood kan beschouwd worden als een vorm van zwerfafval wanneer dit in het water achterblijft door verlies of dump. Behalve de algemene aanpak voor zwerfafval in waterrecreatiegebieden, uitgewerkt in de Toolkit Waterrecreatie, heeft NederlandSchoon geen specifieke aanpak voor vislood. Dit komt omdat vislood onderdeel is van een Green Deal.

Rijkswaterstaat Leefomgeving geeft hierop de volgende toelichting:

De ministeries EZ/LNV, IenW en VWS zijn met de sector bezig een Green Deal te sluiten over het terugdringen van het gebruik van vislood. Een Green Deal is een vrijwillige overeenkomst van de betrokken partijen en een verbod wordt daarom op dit moment niet overwogen.

Lood is (in elke hoeveelheid) een stof die niet in het milieu thuishoort. Daarom zijn we bezig met het ontwikkelen van een Green Deal voor vislood. Het ministerie van EZ/LNV neemt in afstemming met de ministeries van IenW en VWS hierin het voortouw voor respectievelijk de mogelijke milieu- en gezondheidseffecten.

Lood werd verplicht verwijderd uit diverse actieve bronnen zoals benzine, waterleidingen en de jacht. De gerelateerde milieuvervuiling werd hierdoor sterk gereduceerd. Anno 2016 vormt het loodgebruik in de sportvisserij en in de bouw (daklood) de laatste restbronnen van vervuiling naar het milieu in Nederland. Voor een duurzame samenleving, een schoon milieu, is het zeer wenselijk dat ook hier het lood uit verdwijnt.

In de Europese normering wordt lood bestempeld als “prioritaire stof”. Lood is daarbij niet genormeerd als “prioritair gevaarlijke stof” en op basis van die status kan het niet verboden worden. Gerelateerd beleid vormt de Kader Richtlijn Water (KRW) en de Kader Richtlijn Manen (KRM). Vislood levert geen aantoonbare problemen op voor de waterkwaliteitsdoelen.

Het kabinet heeft voor wat betreft de zoute wateren de volgende uitspraak gedaan (in de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, programma van maatregelen): “Gelet op de omvang van de bron, het potentiële risico voor het milieu en de beschikbaarheid van alternatieven voor een duurzaam gebruik, zal het kabinet samen met de stakeholders (...) een verkenning starten naar effectieve maatregelen om het gebruik en de verkoop van vislood op termijn te beëindigen. Omdat de doelgroep bestaat uit 1,6 miljoen sportvissers, zijn draagvlak en een goede communicatie belangrijke randvoorwaarden.” Met de ontwikkeling van de Green Deal wordt aan deze uitspraak invulling aan gegeven.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen loodverlies in zoet water en loodverlies in zout water. Op de Noordzee wordt vislood vooral verloren op de wrakken, pieren en strekdammen. Op het zoete water gaat in vergelijking met het zoute water minder vislood verloren. Uitzonderingen daargelaten zoals in plantenrijk karpewater, en in rivieren op plaatsen met langs oevers met veel steenstort. De grootste reductie van vislood valt te behalen op zee bij obstakels onder water en specifiek bij karpervissen. Er wordt in de eerste instantie ingezet om de Green Deal toe te spitsen op deze twee bronnen van loodverlies. Indien dit succesvol blijkt kan er gekeken worden naar verdere uitbreiding.

Wanneer de Green Deal echt ondertekend gaat worden, is nog niet duidelijk.